

Nijkerk, Maart 2024

Van het bestuur

Onderstaand treft u het jaarverslag 2023 van IVN-Nijkerk aan. IVN-Nijkerk e.o. is sinds 1977 een zelfstandige afdeling binnen de landelijke vereniging van het Instituut Voor Natuureducatie en duurzaamheid. Het werkgebied van IVN-Nijkerk omvat Nijkerk, Nijkerkerveen, Hoevelaken en Putten. Ze heeft als doel jong en oud te laten beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Dat wordt gedaan door o.a. workshops, cursussen en werkcachtenden te organiseren. IVN gelooft dat mens en natuur onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Veel vrijwilligers 'kregen er weer zin in' en 'na corona' werd er weer energie in de diverse werkgroepen gestoken. Zonder vrijwilligers kan IVN-Nijkerk niet bestaan! Daarom zijn wij als bestuur en als vereniging in z'n geheel erg blij dat zoveel mensen met elkaar de schouders er onder zetten. We hopen dat er nog meer mensen als actieve vrijwilliger zich aansluiten bij een werkgroep. Het is leuk om in een werkgroep actief te zijn!

Ook in 2023 mochten wij weer een aantal nieuwe leden verwelkomen. IVN-Nijkerk heeft per ultimo februari 2024 in totaal 271 leden waarvan 84 donateurs. Een fantastisch aantal mensen die de natuur een warm hart toedragen.

Enkele leden hebben hun opleiding als natuurgids afgerond en werden actief in onze werkgroepen. In de uilenwerkgroep of in de scholenwerkgroep bijvoorbeeld. De scholenwerkgroep werd vele jaren door een groot aantal mensen ingevuld. Vele jaren werden kinderen van diverse basisscholen in en rond Nijkerk enthousiast gemaakt in de lessen in het Hoevelakense- of Oldenaller bos. Bij de reiger- of paddenstoelenexcursies of bij het slootje- vissen. Het werd helaas voor de meeste vrijwilligers vanwege de toenemende leeftijd niet zo makkelijk meer om de kinderen 'bij te benen'. Chapeau dat zij het zolang en met een geweldige inzet de kinderen veel over de natuur hebben geleerd. Want daar begint het!

Met de nieuwe vrijwilligers erbij zal de scholenwerkgroep weer vele jaren het enthousiasme bij de kinderen aanwakkeren.

Op de ALV, die gehouden werd op 22 maart 2023 in de bibliotheek, is Rien Loman als secretaris a.i. afgetreden. Hij was voor deze functie niet meer herkiesbaar maar heeft de functie nog wel geruime tijd uitgeoefend. Vervolgens is Rien Loman unaniem door de ledenvergadering als "erelid" benoemd vanwege zijn niet aflatende werkzaamheden gedurende de vele jaren dat hij lid is van IVN-Nijkerk. Daarop is hij als algemeen bestuurslid

met goedkeuring van de ledenvergadering en van het bestuur als algemeen bestuurslid weer tot het bestuur toegetreden.

Als secretaris werd Arjan van Slooten, voorgedragen en na goedkeuring door de ledenvergadering en bestuur, is hij tot het bestuur toegetreden. Ultimo 2023 is Ruud Verhoef als algemeen bestuurslid afgetreden. Deze functie is vacant.

De samenstelling van het bestuur is per 2023 als volgt:

Maarten Oosterkamp	voorzitter
Ellie Kroon	penningmeester
Arjan van Slooten	secretaris
Rien Loman	algemeen bestuurslid
Vacant	algemeen bestuurslid

De bestuursvergaderingen hebben ook dit jaar zowel online als “live” plaats gevonden. Er is contact onderhouden met Stichting Natuur-en Milieuzorg Noord-West Veluwe en met het KNNV NW Veluwe en andere natuurverenigingen in de regio. Op gemeentelijk niveau zijn we nauw betrokken bij het groen in het stedelijk- en buitengebied.

Jubilaris(sen) IVN

Dit jaar hebben we een bijzondere jubilaris, Arie van den Berg, onze oud-voorzitter en erelid. Ook hij krijgt de gouden IVN-pin en oorkonde voor 40 jaar lidmaatschap uitgereikt.

In memoriam

Onlangs ontvingen wij bericht dat onze oud-voorzitter de heer Roel van der Wijk is overleden. Roel heeft zich een aantal jaar voor het IVN met enthousiasme ingezet. Wij wensen zijn familie alle steun en sterkte toe.

Wat verder ter tafel is gekomen

IVN-Nijkerk is in de loop van 2023 gevraagd om medewerking te verlenen bij enkele evenementen, o.m.

Heggenvlechten

IVN-Nijkerk was betrokken bij een cursus heggenvlechten. Aan de Akkerweg op Appel staat een mooie meidoornhaag die gevlochten moest worden. Op 12 maart werden de Nederlandse Kampioenschappen Maasheggenvlechten gehouden. Een aantal zeer ervaren Heg vlechters uit Engeland, Wales en Ierland oefenden hun skills nog even op deze heggen.

Heggenvlechten is een oeroud handwerkschap waarbij de meidoornstammen net boven het maaiveld voor een deel worden geklieft en omgebogen worden om te vlechten. Hierdoor ontstaan mega sterke en dichte heggen die in vroeger tijden het vee binnen de perken hield, en rovers buiten....

Medewerking Beleef Slichtenhorst Event

Op het Beleef Slichtenhorst Event op 6-5-2023 heeft IVN onder optimale omstandigheden in 2 groepen door een uniek stukje Slichtenhorst gelopen.

In totaal zo'n 40 gasten genoten van deze exclusieve ontdekkingstocht in een gebied in Slichtenhorst, wat hiervoor eenmalig toegankelijk was.

Naast de vele vogels en vlinders werd men verrast door de geweldige bloei van de waterviolier. Deze stond in vol ornaat te bloeien in kraakhelder water waarin we ook nog enkele watersalamanders zagen.

Ook de Dodaars lieten zich weer horen met hun mooie baltsgeluiden. Zelfs een ree werd gespot.

NijkerkseFiets4daagse

Bij elke editie van de NF4 wordt door enkele leden van diverse werkgroepen medewerking verleend. Op interessante punten rond Nijkerk wordt dan een beleving in de natuur georganiseerd. Zo stond in 2023 het landschap van Flevoland in de picture. Vanaf de Tuurtoren in De Stille Kern werd verteld over de nieuwe natuur op een rijke bodem van de Zuiderzee. Eerder werden o.m. in de polder Arkemheen, de weidevogels in het zonnetje gezet. Telkens is er veel belangstelling van de deelnemers voor deze belevingen.

De IVN-Nijkerk Vrijwilligersdag

Op zaterdag 9 september 2023 heeft IVN-Nijkerk haar vrijwilliger dag gehouden in de Heemtuin te Rheden en op Kasteel Rosendael. Een kleine 20 IVN'ers waren aanwezig en men heeft zich goed vermaakt. Het was uitstekend verlopen met een leuk programma. Een goede organisatie door Ellie Kroon.

Landelijke Natuurwerkdag

In November wordt elk jaar de landelijke natuurwerkdag georganiseerd. Vanwege een aantal oorzaken w.o. een te korte voorbereidingstijd, is helaas besloten om dit jaar niet aan deze dag deel te nemen. Herkansing is weer medio november 2024.

En verder.....

Copy nieuwsbrief en Nijkerk Natuurlijk

De oproep van Arjan Kalee en Herman van Dasselaar voor het insturen copy voor de nieuwsbrief en Nijkerk Natuurlijk wordt door het bestuur van harte ondersteund. De nieuwsbrief en het blad zijn voor de vereniging belangrijke communicatiemogelijkheden. Dus, heb je iets leuks te melden of gezien, is er een interessante waarneming gedaan, is er een mooie wandeling gemaakt of een mooie klus in het landschap gedaan? Laat er anderen ook van genieten en stuur het in! Het hoeft geen vol A4tje te zijn, een paar regels en een foto is ook mooi. Het mailadres voor de nieuwsbrief is pr@ivn-nijkerk.nl en voor Nijkerk Natuurlijk nn@ivn-nijkerk.nl

Agenda 2024

Ook in 2024 wordt het educatieve aspect van het IVN ingevuld!

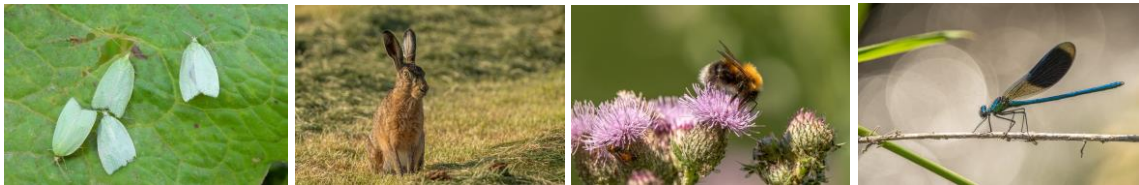
Op dit moment zijn de eerste lessen van de vogelcursus geweest! Een mooi initiatief!

Ook wordt er weer in het najaar een nieuwe groencursus georganiseerd. EN er staat weer een nieuwe natuurgidsen opleiding gepland! Deze opleiding wordt samen met IVN Amersfoort georganiseerd en is een erg leuke opleiding waar je veel plezier aan hebt!

Alle werkgroepen organiseren in 2024 weer hun eigen activiteiten, kijk voor de bijzonderheden bij onderstaande stukken van de werkgroepen en sluit je aan bij een activiteit!

Naast foto's van de coördinatoren van de werkgroepen zijn in dit verslag een aantal foto's opgenomen die door Thea de Ruiter ter beschikking zijn gesteld. Zij geven een prachtig beeld van de natuur rond Nijkerk! Haar foto's sieren regelmatig de cover van Nijkerk Natuurlijk met een toelichting in het blad. Bedankt hiervoor!

Veel leesplezier!

Scholenwerkgroep

Hans Dekker

Terugblik 2023

- De Natuurgidsenopleiding 2021-2023 van IVN Amersfoort en Nijkerk heeft 4 nieuwe natuurgidsen opgeleverd, waarvan er 3 in de scholenwerkgroep zijn opgenomen. In 2022 werd van hieruit al in drie klassen een lieveheersbeestjes les gegeven, vorig jaar heeft de eindopdracht ook nog eens een bomenles op 3 verschillende niveaus (groep $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{6}$ en $\frac{7}{8}$) ontwikkeld en gegeven. In 2023 is ook een bijdrage geleverd aan enkele lieveheersbeestjes lessen van Kees de Heer in Amersfoort.
- In het najaar zijn alle scholen van Nijkerk, Nijkerkerveen en Hoevelaken aangeschreven met een activiteitenprogramma 2023/2024. Er is door de scholen enthousiast gereageerd en er hebben inmiddels 7 scholen ingeschreven op 15 activiteiten. Een paar leuke wandelingen in het Hoevelakense bos zijn al achter de rug.
- Samen met de gemeente Nijkerk is door de scholenwerkgroep de Boomfeestdag van 15 november vormgegeven. In het Corlaer-park werd Boomfeestdag dit jaar ingevuld door een bijenoase te plaatsen: het plaatsen van een bijenhotel (gemaakt door leerlingen van Accent), het planten van fruitbomen en andere bomen en struiken en het zaaien van bloemenmengsels. In de weken ervoor zijn er door de scholenwerkgroep

biodiversiteitslessen (bomen en bijen) gegeven in de tweede klassen van school Accent en groep 5 van school Holk.

- Langzamerhand heeft de scholenwerkgroep nader vorm gekregen en bestaat deze inmiddels uit 9 IVN-leden.

Planning Activiteiten 2024

- Schoolactiviteiten

In het voorjaar zullen we verder invulling geven aan het reeds ingezette activiteitenprogramma 2023/2024:

- Natuurwandeling Hoevelakense bos (groep 3/4): een wandeling van 2,5 km waarin de kinderen, door middel van leuke activiteiten onderweg, samen de natuur ontdekken.
- Slootje vissen bij de Chopinlaan of een geschikte locatie dicht bij de betrokken school (groep 5/6): de kinderen kunnen met een schepnet en een bakje waterdiertjes vangen en met een zoekkaart kijken welke soorten het zijn.
- Les Lieveheersbeestjes en andere insecten (groep 3/4/5): een les over lieveheersbeestjes en insecten waarna de kinderen (op het schoolplein of in de directe omgeving) met een loepotje lieveheersbeestjes en andere insecten gaan zoeken. Terug in de klas wordt er nagekeken welk beestjes zijn gevonden (determinatie), waarna de beestjes weer terug de natuur in gaan.

In juni zullen we het najaar activiteitenprogramma naar de scholen verzenden.

Momenteel denken we aan de volgende thema's: bomen (reeds bestaand programma) en nieuw te ontwikkelen lessen over het weer, bodemdiertjes en paddenstoelen. Ieder kwartaal verzenden we een nieuwsbrief naar de scholen. In januari hebben we gevraagd om op school aandacht te besteden aan de Tuinvogeltelling 2024, in maart/april zullen we aandacht vragen voor Beleef de lente en ook de najaarsactiviteiten zullen aan bod komen.

- Boomfeestdag

In het voorjaar zullen we aandacht besteden aan de opvolging van Boomfeestdag 2023 in de vorm van een buitenactiviteit: kijken hoe het aangeplante groeit (of niet). En samen met de gemeente zullen we weer invulling geven aan Boomfeestdag 2024.

- Landelijke Natuurwerkdag

Op 1 en 2 november is er weer een nieuwe editie van de nationale Natuurwerkdag en zal de scholenwerkgroep voor het eerst meedraaien in het kielzog van de werkgroep Landschapsbeheer. Zodat niet alleen (groot-)ouders maar ook kinderen betrokken raken.

- Werkopdracht Corlaer

In 2023 zijn Arjan van Slooten en Marjan Voortman betrokken geraakt bij een opdracht Veldwerk bij de Ecologie-opleiding binnen het Corlaer-college.

Het betreft duidelijk niet de doelgroep van de scholenwerkgroep (dat is en blijft de basisschool). Toch gaan we wel kijken naar de mogelijkheden om de IVN-betrokkenheid bij deze opdracht te continueren.

- Verdere uitbreiding van de scholenwerkgroep is zeer gewenst. Het is belangrijk dat de jeugd van nu op jonge leeftijd een verbondenheid met de natuur ontwikkelt en er is

genoeg te doen. Belangstellenden kunnen zich melden bij scholenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl.

Promo Kraam

Ruud Verhoef

2023 was een “na corona jaar”. Alles moest weer terug naar normaal. Het was maar de vraag in hoeverre braderieën en markten weer konden floreren. Daarbij speelde ook dat het sentiment omtrent groene partijen minder was. Dus wij moesten ons slimmer en voorzichtiger uiten.

Voor IVN-Nijkerk stonden er niet veel acties op ‘t programma gepland. Meer even aanzien. Wat hebben we wel gedaan in 2023:

- Renée Broekhuis heeft enkele malen meegedaan met de promogroep. Met haar erbij bestaan we uit drie mensen (Ruud, Petra en Renée). Renée is een absolute aanwinst. Staat actief voor de kraam en weet de juiste snaar bij mensen te bereiken.
- We hebben gestaan op de Ambachtelijke markt in Nijkerk bij Brink42. Dit was geen groots succes omdat het publiek het liet afweten en het verkoopplan slecht uitviel. Maar ondanks alles en ondanks het negatieve resultaat (ca -50 euro) toch veel goodwill gekweekt in de omgeving voor IVN.
- We hebben gestaan op de kerstbraderie van ZORGERF. De netto-opbrengsten waren voor het ZORGERF. Dus we hebben daar enkel wat euro’s winst op het boek van Leendert kunnen scoren. En voor wat meesbollenhouders. Maar de stand/kraam was gratis en er is weer veel goodwill gekweekt in Putten. Het was met de “Dickens kledij” bij de dames (René en Petra) wel allemachtig leuk en prachtig. En de hele kraam kregen ze uitverkocht. Dus los van de winst een groot succes.
- Helaas waren er geen folders meer voor werving leden IVN. In het verleden zijn veel nieuwe leden via de kraam en folders gekomen. De nieuwe folder wordt binnenkort weer geprint.

Fotowerkgroep

Petra Heidinger

Dit jaar hebben we leuke activiteiten gehad met de fotowerkgroep. Hieronder een paar uitgelicht.

8 januari 2023 Orchideeën Hoeve

Dit jaar hadden we in januari een uitje naar de Orchideeën Hoeve in Luttelgeest.

Dit was ons eerste uitje waar je entree voor moest betalen.

Tijdens de wintermaanden was dit een bijzonder, leuk en warm moment voor het begin van een goed jaar.

Foto: Petra Heidinger

20 sept 2023 Landgoed Staverden Burlen

We hadden voor het eerst een extra uitje gepland. Iedereen van IVN was welkom tijdens dit uitje. We zijn naar Staverden gegaan om burlende Edelherten te aanschouwen en we hadden mazzel!

8 oktober 2023 Nimmerdor

Ons jaarlijkse uitje onder leiding van Ruud van Veenschoten.

Ook dit jaar waren er weer bijzonder zwammen te zien zoals Kammetjesstekelzwam, Doolhofzwam en Kroontjesknotszwam.

Foto: Petra Heidinger

Op dit moment heeft de fotowerkgroep 24 actieve leden.

Voor volgend jaar hebben we weer een leuk programma voor de fotowerkgroep klaarstaan.

Plantenwerkgroep

Arjan Kalee

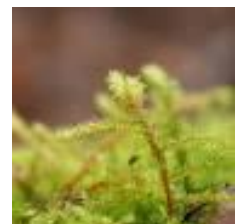
Het jaar 2023 was meteorologisch gezien een jaar met opnieuw records. Met een gemiddelde temperatuur van 11,8 °C was dit het warmste jaar sinds 1901, het begin van de KNMI-metingen. De jaarwisseling verliep ook recordwarm met 16,9 °C. In januari waren er een paar korte koude periodes, maar van echt winterweer was geen sprake, het was wel zeer nat: 108 mm neerslag tegen 68 mm normaal. Februari was juist droog en zonnig en de maanden maart en april weer zeer nat. Juni was droog, warm en had 1,5 keer zoveel zonuren dan normaal. De zeer zware storm Poly op 5 juli luidde een wisselvallige zomer in. September werd, na een grijs en nat intro, weer zeer warm, droog en zonnig met een gemiddelde temperatuur van 17,5°C, in Eindhoven werd het zelfs zes dagen achtereen tropisch warm. Begin oktober fietste ik in korte broek naar mijn werk, dat had ik nog niet eerder meegemaakt. De herfst was ook uitzonderlijk zacht met een gemiddelde temperatuur van 12,8 °C, en zeer nat in oktober en november met gemiddeld over het land 365 mm regen tegen 222 mm normaal, de op één na natste herfst sinds het begin van de metingen.

Met gemiddeld 1,4 graden temperatuurstijging sinds eind 19e eeuw was 2023 wereldwijd het warmste jaar ooit gemeten. Waarbij het grootste deel van de opwarming plaatsvond na 1975. Ook de temperatuur van het zeewater was record hoog en de omvang van het Antarctisch zeeijs record laag. Toenemende CO₂ zorgt voor een verzuring van de oceaan, die 30% van de CO₂ opneemt dat de mens uitstoot. Door de verzuring van de zee is er minder kalk beschikbaar voor de kleine zeediertjes om hun skelet te vormen, deze zeediertjes staan aan de basis van de voedselketen.

De plantenwerkgroep begon zijn seizoen eind januari met een mooie boswandeling in Den Treek waar we een groep ransuilen in een boom aantreffen. Tijdens de mosexcursie in de Vossepoel kwamen we sporen van de letterzetter tegen.

Eind maart, wandelend door landgoed Gerven, vonden we ook verscheidene leuke soorten mossen: gewoon sikkelsterretje, geelsteeltje, gerimpeld platmos en rond boogsterrenmos.

En in april vond ik in de stromende regen, nabij landgoed Schovenhorst, riempjesmos, een soort die ik nog niet eerder had gevonden.

Tijdens de zoektocht nabij de Tintelersteeg viel bleeksporig bosviooltje in het gras op en in mei vertelde Gerard ons over de indeling van het Putterbos en de vele boomvormen.

In De Bunt troffen we veel rietorchissen aan, waarvan later helaas velen tientallen platgetrapt door loslopende honden en hun eigenaren die overal doorheen banjeren.

Voor de organisatoren van de klompenroute 'Laaksepapad' bij Hoevelaken hebben we soorten geïnventariseerd die zij in de begeleidende tekst kunnen gebruiken.

De beemdkroon werd eind mei op een paar plekken in grote aantallen gevonden aan de zeedijk. Helaas heeft de maaier begin juni een te brede strook gemaaid, waardoor een belangrijke groeiplek verdwenen was, nog voordat de plant zaad kon vormen.

Een aantal bijzondere soorten in diverse natuurgebieden zijn nog het vermelden waard: koningsvaren, addertong, ruige veldbies, goudveil, klokjesgentiaan, moeraswespenorchis en muskuskruid.

In september hebben een paar leden van de plantenwerkgroep de varen excursie gevolgd onder leiding van Loek Batenburg en Joop de Wilde. De grachtmuren in de wijk Vathorst (Amersfoort) zijn speciaal samengesteld en onder een kleine hoek gemetseld om een aantrekkelijke habitat te vormen voor varens. We hebben daar een tiental soorten varens aangetroffen.

Eind oktober sloten we het seizoen af met een paddenstoelenzoektocht in het Leuvenumse Bos, waarna ik nog een paddenstoelenexcursie heb geleid voor de deelnemers van de groencursus, die erg enthousiast waren over de soorten die je kon vinden als je even wat aandachtiger om je heen kijkt.

Nijkerk Natuurlijk

Arjan Kalee

Aan het begin van het jaar viel hoofdredacteur Egbert Woudenberg uit als gevolg van een ernstig trauma met daarna langdurige revalidatie. Een algeheel herstel gaat niet meer lukken, dat is naar om te horen.

Ondergetekende van dit verslag heeft zijn functie tijdelijk overgenomen. We hopen dat Egbert te zijner tijd weer taken kan overnemen, wat goed is voor het cognitieve herstel. Mocht dat niet lukken, dan zet ondergetekende het werk als hoofdredacteur voort, daarnaast zal ik ook vaste auteur van NN zijn.

Hans Dekker heeft in de loop van het jaar het kleine team van Nijkerk Natuurlijk versterkt, waarvoor dank. Hij is taalkundig goed onderlegd en levert, door zijn werkzaamheden in de scholenwerkgroep, weer nieuwe ideeën aan.

En niet te vergeten de bezorgers, zonder hen verschijnt NN niet in de brievenbus. Mijn dank gaat ook uit naar de soepele samenwerking met drukker Renea.

Zoals bij elke uitgave van Nijkerk Natuurlijk verloopt het vinden van een schrijver van een artikel erg moeizaam. De meeste uitgaven leunen op slechts enkele auteurs, en regelmatig dreigt er annulering van een uitgave omdat er te weinig aangeleverd wordt.

Bij deze daarom een oproep aan de werkgroepen om materiaal aan te leveren voor Nijkerk Natuurlijk. Dit kan heel divers zijn, van het aanleveren van foto's, verslagen van excursies, belevenissen en waarnemingen onderweg en overdenkingen tot het schrijven van

Inhoudelijke stukken over de natuur en haar schoonheid. Ook humor ontbreekt niet in sommige artikelen.

Niet iedereen is even creatief in het schrijven van een artikel, dat geeft niet. Met een idee, wat tekst en foto's kunnen we er zeker iets moois en interessants van maken, we denken en helpen graag mee.

Ook niet-actieve leden worden uitgenodigd om iets te schrijven, dat kunnen ook vragen over de natuur zijn, waarop wij dan een antwoord proberen te vinden.

Een nieuw jaar, met nieuwe belevenissen. De natuur is altijd in beweging, u toch ook? Artikelen, vragen en opmerkingen kunnen gestuurd worden naar: nn@ivn-nijkerk.nl
Heb je (eigen gemaakte, i.v.m. copyright) foto's, dan graag in het artikel geplaatst, én los aangeleverd voor de juiste resolutie. Alvast dank!

Groencursus

Arjan van Slooten

Er is weer leuke natuurkennis en -ervaring opgedaan met de groen cursus!
De IVN-groencursus is dit najaar voor de 3e keer samen met VU-Nijkerk georganiseerd.
Twaalf enthousiaste cursisten hebben inmiddels 5 lessen gevolgd met 4 excursies.

De 1e les ging over het grofwild van de Veluwe door Gerrie van de Brink. De excursie was bij het Aardhuis waar zij als boswachter kind aan huis is. De edelherten en damherten lieten zich goed zien en we konden nog net de bronst van het edelhert meemaken. Indrukwekkend wat een schouwspel!

De 2e les ging over de geologie rond Nijkerk en werd door Hennie Sohl gegeven. In één avond passeerde de ijstijd en het holoceen tot heden. De grondboring tijdens de excursie in de Arkemheense polder bij het gemaal was mega interessant.

In de 3e les werden de paddenstoelen door het A-team besproken. Arjan Kalee en Arjan van Slooten behandelden de magische wereld van de paddenstoel. Op de excursie in het Leuvenumse Bos werden wel ruim 60 paddenstoelen gevonden! Van de bekende paddenstoel 'rood met witte stippen' tot het bijzondere 'zilveren schijnpluimpje' of de 'dennenkleefsteelmycena'. Allemaal fantastisch om te zien!

Door Rien Loman werd de 4e les gegeven over planten en bomen. Met een interessante excursie voor de deelnemers in de eigen 'achter tuin', Stadspark De Bogen. Een mooi park met waterpartijen en speelplaatsen voor de jeugd. En met onverwachte stadsnatuur die niet onder doet voor ons buitengebied.

De cursus werd met een 5e les door Marjan Voortman over ecologie en kringlopen afgesloten. Inclusief een verhelderend en ook confronterend spel over de onderlinge

afhankelijkheden van dieren, hun voedsel en habitat. Maar waar we als mensen ook invloed op hebben.

Na afloop werden de certificaten met een hapje en drankje uitgereikt. Als organiserend team konden we terugkijken op een leuke cursus waar we ook zelf weer wat van hebben opgestoken.

Landschapswerkgroep

Rien Loman

Jaarverslag werkgroep Landschapsbeheer 2023

De werkgroep heeft in 2023 door tijdelijke afwezigheid van enkele bepaalde vrijwilligers een moeizame start gestart gehad.

Gelukkig hebben we er samen toch nog een mooi seizoen van kunnen maken.

We zijn op bekende maar ook nieuwe locaties aan het werk geweest.

Het aantal vrijwilligers is stabiel gebleven en ook hebben zich weer jongeren voor de maatschappelijke stage gemeld.

We zijn actief geweest op het Vogeleiland in de Arkervaart, Kruishaarse berg, Groene schoolplein van de Hoeksteen en bij de familie van Hattum aan de Keienweg.

De werkzaamheden bestonden uit het tegengaan van de verbossing en het maaien van overjarig riet op het vogeleiland. Het verwijderen van Amerikaanse vogelkers en het verschrallen van een klein heideveldje op de Kruishaarse berg.

Op Basisschool de Hoeksteen hebben we het pannaveldje (klein voetbalveldje) opnieuw voorzien van een groene omheining van knotwilgen.

Nieuw was het erf van de fam. van Hattum hier hebben we ons bezig gehouden met het afzetten van elzen. Midden in de Arkemheense polder.

Ook hebben we weer samen met De Hengelsportvereniging Hoop Op Geluk meegedaan met de actie Nederland Schoon.

Voor 2024 hopen we op een mooi vervolg en weer met een bijdrage van vele vrijwilligers.

Hoogstambrigade

Rien Loman

De hoogstambrigade is afgelopen jaar actief geweest.

We hebben met een groepje van een 7-tal vrijwilligers een 4-tal ochtenden oude en jonge hoogstamfruitbomen gesnoeid.

We hebben voor de gemeente Nijkerk in Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk een 4-tal boomgaardjes in de wijk gesnoeid.

Ook zijn we te gast geweest op een oud boerenerf waar we samen met de eigenaresse oude en jonge bomen hebben gesnoeid.

Als laatste van het jaar werd een grotere boomgaard aan de Slichtenhorsterweg aangepakt.

Wensen voor 2024 het zou fijn zijn als er nog wat nieuwe mensen zich aansluiten bij deze speciale werkgroep.

Fruitbomen zijn naast dat ze lekkere vruchten leveren ook een belangrijke basis voor meer biodiversiteit.

Daarom is het van groot belang dat boomgaarden in goede conditie blijven en eigenaren kennis kunnen opdoen hoe ze een hoogstamfruitboom moeten onderhouden.

Vogelwerkgroep

Janoh de Groot

Algemeen:

De vogelwerkgroep heeft in 2023 in het voorjaar een bijeenkomst belegd op 12 april. Hier wisselden we uit wat er het voorgaande jaar aan activiteiten is geweest en wat er voor het komende jaar voor ons ligt. Hierbij aanwezig 10 personen.

Weidevogelbescherming

Bijeenkomsten

Op 8 april is met de startbijeenkomst het weidevogelseizoen afgetrapt in de Arkemheen polder bij Ans van 't Klooster. Zij coördineert onze groepjes namens de BAO (Biotoopverbetering Agrarisch Overleg). We hebben in 2023 een goed seizoen gehad. We zijn met zes personen actief vanuit het IVN. Evenals ieder jaar hebben we een afsluitende avond gehouden bij Gerrie in de tuin. Hierbij zijn altijd de personen aanwezig die hebben meegedaan, evenals de mensen die vanuit het verleden activiteiten in de polder willen blijven volgen.

Het gebied

Het gebied waar wij actief zijn loopt van de Arkervaart, langs de Arkerweg en het Nekkeveld. Op het SBB-reservaat, verderop op het Nekkeveld wordt niet meer geteld door ons. Het waterpeil is, zoals ieder jaar, verhoogd naar 35 cm. Dit zorgt jaarlijks voor heel veel weidevogels en wintergasten in het gebied.

Nestbescherming

Jaarlijks doen we aan nestbescherming. Ook dit jaar is er geteld, geïnventariseerd en indien nodig beschermd. Het aantal nesten was vergelijkbaar met vorig jaar. Verheugend te melden dat ook dit jaar weer nestjes veldleeuwerik en gele kwikstaart zijn aangetroffen, evenals een nestje graspieper.

Last minute beheer

Bij last-minutebeheer zijn de data 1 juni, 8 juni 15 juni en 22 juni belangrijk. Afhankelijk van de beheerovereenkomsten controleren we de stukken land op pullen (kuikens) die nog niet kunnen vliegen. Als we die aantreffen, we zien dat aan het gedrag/alarm van de oudervogels, krijgt de boer een verzoek om het maaien uit te stellen, daarvoor worden ze financieel gecompenseerd. De boeren doen hier gelukkig aan mee. Daardoor overleven veel meer jongen, ze worden niet meer uitgemaaid of opgeveegd door de landbouwmachines.

Grutto gezinstellingen

Dit jaar was een beduidend beter jaar dan vorig jaar, het lijkt erop dat er veel jongen groot zijn geworden. Van belang hierbij zijn de pakketten van de boeren, de weidevogelbescherming en ook het weer. Alle drie factoren waren gunstig dit jaar. De grutto's met hun jongen trekken naar de natte gebieden waar zonnepanelen en pompen voor plasdras zorgen. Wel weer een positief jaar voor het aantal grutto's dat succesvol heeft gebroed!

Opvallend

De meest opvallende ontwikkeling is het aantal veldleeuweriken. Langs Nekkeveld en Bonte Poort zijn 14 territoria aangetroffen en tussen Arkerweg, Arkervaart, Zeedijk en A28 acht territoria. Daarmee is de soort duidelijk weer aan het toenemen. Jammer genoeg loopt het aantal broedende scholeksters terug. Bijzonder: in de Putterpolder dit jaar 20 nesten van kluten!

Stenuilen

De activiteiten worden geïntensiveerd vanaf half mei. Dat is de periode waarop er moet worden gecontroleerd of de nestkasten bewoond zijn en of er jongen zijn. De honderd nestkasten die Jelle voorheen in zijn eentje deed, worden vanaf dit jaar door meerdere mensen gedaan. Enkele mannen hebben zich gemeld om te helpen dit jaar. We hebben een uilenwerkgroep van 7 personen!

Er hangen ca. 100 steenuilenkasten in het gebied ten oosten van de A28 en tussen Putten en Hoevelaken. Afgelopen jaar was een goed uilenjaar en er waren 35 kasten bezet met Steenuilen. In vergelijking met vorig jaar (25).

Kerkuilen

In hetzelfde gebied hangen ook ca. 40 Kerkuilenkasten. Afgelopen jaar waren er 10 kasten bezet door kerkuilen. In 2 kasten is in 2023 2x gebroed.

Huiszwaluwen

De huiszwaluwen zijn voor het 34ste jaar op rij geteld in de blokken 32 – 14, 32 – 15 en 32 – 25 en de gegevens doorgegeven aan SOVON. Totaal 298 bewoonde nesten!

Oeverzwaluwen

Er zijn op 2 adressen oeverzwaluwen gevonden en geteld:

Aan de Berencamperweg 24 nestgangen en aan de Keienweg 11 nestgangen.

Boerenwaluwen

Onder de betonnen bruggetjes langs het Nekkeveld hebben we houten plankjes gemonteerd waarop 8 bewoonde nesten zijn geteld.

Gierzwaluwen

Hiervoor hebben we helaas nog geen werkgroep. Wel zijn er 2 gierzwaluwkasten naar Marinus van Tol in Putten gegaan, die ze aan zijn huis gaat bevestigen.

Inventarisatie Vogeleiland

Afgelopen voorjaar zijn er 5 inventarisatierondes gedaan. Er is nog steeds sprake van grote aantallen grauwe ganzen met ca. 200 nesten. Andere grondbroeders hebben hieronder te lijden. Er zijn 27 soorten broedvogels geteld.

Telpost vogelinventarisatie 2023

In 2009 is de vogelwerkgroep van de IVN-afdeling Nijkerk gestart met een vogeltelpost. De plaats is gesitueerd in de polder Arkemheen, op de dijk bij de Delta Schuitenbeek t.h.v. de Middelbeekweg. Elke derde zaterdag van de maand van 9.00 uur tot 10.00 uur worden alle soorten vogels genoteerd die worden waargenomen. Iedereen die een keer wil komen kijken is van harte welkom!

Samenvatting 2023

Bezetting en weersomstandigheden

- Gemiddeld waren er ruim 7 personen aanwezig. Twee keer met 11 en een keer met 3 personen.
- De hoogste temperatuur werd gemeten op de zaterdag in augustus met 24° C graden. De laagste temperatuur was de zaterdag in januari met -2° C.

De waarnemingen

- 2 soorten waren nieuw op de post in 2023: Rode Wouw en de Kuifduiker.
- In de maand juni noteerden we 51 soorten. Een recordaantal soorten vogels op de telpost. In 2022 was dit 50 soorten.
- 8 soorten vogels hebben we alle twaalf maanden van 2023 gezien.
- De Wilde Eend is vanaf 2010 elke maand waargenomen.
- Opvallend is de bijzonder snelle ontwikkeling van de Cetti's zanger die we voor het eerst in oktober 2020 hebben waargenomen. Dit jaar is de Cetti's zanger 11 x waargenomen.

In totaal werden er ook dit jaar 90 soorten vogels waargenomen. In 2019 en 2020 waren dat er 95.
- Totaal aantal soorten vogels geteld vanaf januari 2009: 147 soorten

Eurobirdwatch

De Euro Bird Watch is in feite een megatrekvogetelling, waarbij verspreid over het land (en heel Europa) trekvogels worden geteld. Zo'n 40 landen

in Europa doen hieraan mee. In Nederland wordt dit gecoördineerd door de Vogelbescherming.

In 2023 is die gehouden op zaterdag 30 september en hebben we meegedaan vanaf de telpost Delta Schuitenbeek t.h.v. Middelbeekweg. Met 6 personen (Jan Wouda, Marijke Langhorst, Lida Boomsma, Ron Lettinga, Jelle de Jong en Hanneke Bronkhorst) hebben we van 8.00 uur tot 11.00 uur geteld.

Weersomstandigheden: Het eerste uur nogal wat mist maar daarna een aangenaam zonnetje en nog even wat bewolking.

Vogeltrek was er weinig, wel grote groepen eenden en ganzen.

Enkele gegevens:

Trekvogels: 12 soorten in totaal: 437

Ter plaatse: 21 soorten in totaal: 657

Totaal aantal vogels geteld: 1094

Alle gegevens zijn op de website 'trektellen' ingevoerd.

Excursies

We hebben dit jaar twee excursies gehouden. De eerste excursie ging in de ochtend van 19 mei naar de Oostvaardersplassen en de Lepelaarsplassen. Hierbij waren 6 personen aanwezig. We hadden een leuke gezellige ochtend met 57 waargenomen vogelsoorten.

Op 29 mei zijn we met 16 personen naar het Harderbroek geweest. Een avondexcursie op Tweede Pinksterdag, we verwachtten er niet veel van. Verrassend was dat er maar liefst 16 personen megingen, waaronder een auto vol uit Amsterdam. Die zagen het op de website. Een geslaagde excursie waar we 38 leuke vogelsoorten hebben gezien. Bijzonder was dat we uitgebreid met een telescoop naar een grauwe vliegenvanger hebben kunnen kijken die steeds op hetzelfde takje terugkwam als hij een vliegje gevangen had.

Van beide excursies is een verslag verschenen in Nijkerk Natuurlijk.

Nieuwsbrief

De redactie van de nieuwsbrief van het IVN, Jorieke Linnenkamp-van Leeuwen en Herman van Dasselaar hebben dit jaar ons weer regelmatig verrast met leuke artikelen en foto's over de natuur, wetenswaardigheden over het IVN, geplande activiteiten van werkgroepen, het tellen van vogels, vlinders en nog meer..... Leuk om elke keer weer te lezen!

Heeft u iets te melden, laat het hun weten! Deel je boek, film over de natuur, je ervaring in het veld, je bijzondere waarneming uit de natuur of je tip over een heerlijk gerecht dat met ingrediënten uit de natuur is gemaakt. Je kan het insturen aan pr@ivn-nijkerk.nl

Wandelgroep

Ruud Verhoef

In 2023 is er weer volop gewandeld. De wandelwerkgroep bestaat uit ca 80 potentiële wandelaars waarvan er 10 stuks de harde kern (zij die geregeld komen) vormen. En aangevuld wordt door anderen uit de groep van 80. Afwisselend qua samenstelling. Meestal ongeveer 20 wandelaars per keer. We wandelen op donderdagavond in de lente en zomer en de afstanden zijn maximaal 8 km.

In 2023 een zevental wandelingen gedaan rondom Nijkerk. Met twee gidsen waarvan er een voorop loopt en alles weet van flora en fauna en eentje de achterlopers aanspoort om bij de groep te blijven en aan timemanagement doet. Elke wandeling is een groot succes. Er worden geen kosten gemaakt, dus ook geen bijdrage gevraagd. Of er moet sprake zijn van hapjes en drankjes vanuit de organisatie.

Voor 2024 staan weer mooie wandelingen gepland!.

De wandelgroep is reuze gezellig en voldoet aan een behoefte. Veel social talk onderweg, gezond bezig zijn in de natuur en nog wat leren ook over de natuur.

Excursies, exposities e.d.

Ruud Verhoef

In 2023 waren er een aantal excursies maar geen lezingen. Excursies waren redelijk standaard (ook door werkgroepen intern) en voldeden.

Door onvoldoende belangstelling kon de excursie "wintergasten" dit najaar helaas niet doorgaan.

De fototentoonstelling in de Bibliotheek Nijkerk was een samenwerking tussen de fotowerkgroep, de excursie-lezing werkgroep en de promo werkgroep.

De expositie heeft daar een lange periode 'gehangen' en we beraden ons op andere mogelijkheden om exposities te organiseren.

Voor 2024 zijn wij van plan weer excursies te organiseren, houd onze communicatie in de gaten!

Natuurlijk proeven

Elly Kuijt

Elke eerste zaterdag van de maand komen er enthousiaste IVN'ers bij Elly Kuijt in het tuinhuis aan de Buntwal om meer te leren over biologisch voedsel.

Je ziet steeds meer landwinkels, bio winkels, speciale restaurants, want biologische voeding is "IN". En deze werkgroep houdt zich juist bezig met alles wat eetbaar is in de natuur.

De groep bestaat gemiddeld uit 6 personen. Elke keer wordt van tevoren vastgesteld wat er gemaakt gaat worden.

Na de koffie en de koek is het pluktijd. Plukken van wilde planten, kruiden, paddenstoelen of iets uit de groentetuin. Samen met andere ingrediënten wordt er dan een maaltijd bereid. En natuurlijk dekken we dan de tafel en genieten van onze eigengemaakte producten.

Voor onkosten gaat er dan 5 euro in de pot.

Raboclubkas support

In september hebben we 600 euro van Raboclubkas support gekregen zodat we o.a. een droogmachine en andere hulpmiddelen kunnen gaan aanschaffen. Het doel is om met de opgedane kennis workshops Natuurlijk Proeven te gaan organiseren. We hebben als werkgroep als voorproefje op Slichtenhorst gestaan met een kraam en we zouden zo iets nog wel vaker willen doen.

Wat hebben we afgelopen jaar gemaakt en geproefd:

Maart: Hoestdrank, brandnetels met stokbrood en kruidenboter

April: Heksen soep, pannenkoekjes met bramen- en vlierbloesem sap

Mei: Op de Slichtenhorstdag. Heksen soep, pannenkoekjes met vlierbloesem, kruidenboter met stokbrood

Juni: Vlierbloesem siroop, mocktail aardbeien, sla met wilde kruiden

Juli: Lente salade met vlierbloesem dressing, ricotta met kruisbessen, aardappelsalade met wilde kruiden

Augustus: Pastasalade met bramen, frambozen en eetbare bloemen, chocolade custard met bramen

September: Pesto, zevenblad soep

November: Stampot zevenblad en brandnetel

December: Sleedoorn likeur, mispel likeur en mispel jam